5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - Nr-rul 233 — 6 PAGINI — ICGB — Luni 25 August 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Inserții și reclame 3,50 linia
Anunțuri cu întrerupere după mărime dela 60—150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu, 11

București 24 August 1914

NEASTAMPAR

E firesc lucru ca opinia noastră publică să urmărească cu încordată atenție marile evenimente ce se desfășură astăzi.

Își dă doară fiecine seamă că dintr'o fierbere și zdruncinare atât de mare, nu se poate să nu urmeze mari prefaceri; și dacă relativ micul zdruncin de anul trecut din peninsula balcanică n'a putut trece fără să atingă țara noastră, cu atât mai puțin s'ar putea întâmpla aceasta acum.

Statele mici, toate, nu numai al nostru, sunt îngrijate de soarta lor, de ceea ce poate să le aducă ziua de mâine; și dacă opinia publică nu e în măsură de a pătrunde cu privirea până în fundul lucrurilor, cum o pot face conducătorii și fruntașii țării, simte totuși din instinct că sunt acum vremuri de grea cumpănă și că numai stăpânirea de sine și unirea cea mai strânsă și ascultarea de căpeteniі pot să ne mântuiască în împrejurările extraordinar de primejdioase ale zilei de astăzi.

Acesta e fără îndoială simțământul public în momentul de față.

Dovadă e mulțămirea unanimă cu care a fost primită hotărîrea Consiliului de Coroană de la 21 Iulie.

In desfășurarea de până acum a evenimentelor, nu s'a întâmplat nimic ce ar putea să schimbe acea hotărîre; situațiunea fiind aceeași, și atitudinea Românieі trebuie să fie aceeași.

Lucrul a fost foarte bine spus în comunicatul partiduluĭ conservator, dat în urma consfătuiriĭ comitetuluĭ consultativ al aceluĭ partid din 20 August și care sună astfel:

„Nici un fapt nou neproducându-se, care să justifice o schimbare în atitudinea Românieĭ, astfel cum a fost fixată în Consiliul de Coroană dela 21 Iulie, partidul conservator stăruie, fără șovăire, în această atitudine.

„Față de această hotărîre și fiindcă mai presus de orice alte considerațiuni sunt interesele țăriĭ, el sfătuește pe membriĭ luĭ să păstreze o nepărtinire desăvârșită în aprecierea faptelor și în discutarea situațiunilor".

Cu toate astea se observă, într'o parte a publiculuĭ nostru un fel de neasâmpăr,—prin nimic justificat și care numaĭ de folos nu ne poate fi; dimpotrivă.

Vom vorbi despre asta în numărul viitor.

RAZBOIUL EUROPEAN

Situația pe ziua de 21 August

Din telegramele primite de „Universul" până azĭ, se poate stabili următoarea situație, pe cele două fronturĭ de luptă de est și de vest:

Pe frontul de vest, germaniĭ, venind din Belgia și din Luxemburg, au atacat stânga franceză cu cinci armate, din care treĭ în linia I-aĭ carĭ au ajuns deja pe frontul St. Quentin-Reims, iar alte două, aceia a ducelui de Würtemberg și a prințuluĭ de coroană prusian, la stânga și în eșelon înapoĭ, având ca obiectiv sectorul Reims-Verdun.

Din această grupare, se vede că germaniĭ și-au întărit cu deosebire stânga lor înspre Luxemburg, care formează pivotul lor de manevră. Armatele ducelui de Würtemberg și a kronprințuluĭ au o dublă misiune: să ia parte la o mare bătălie, ce franceziĭ ar mai putea primi pe râul Somme și Aisne, și să coopereze cu armatele din Lorena, la respingerea forțelor franceze de pe frontul Verdun-Toul-Epinal, căzându-le în spate dinspre Verdun.

E probabil că germaniĭ nu vor înainta cu aripa lor dreaptă în contra Parisuluĭ, înainte de a câștiga o mare bătălie contra francezilor la nord de linia Toul-Chalons-Paris, sau înainte ca francezii să se retragă de voe la sudul acesteĭ linii.

Din partea francezilor se păstrează cel maĭ mare mister, cu privire la gruparea forțelor lor.

Se poate stabili însă, cu oarecare aproximație, următoarea situație:

Maĭ multe armate franceze păzesc frontul Verdun-Toul-Epinal-Belfort. Două maĭ mase se găsesc în linia II-a, una în regiunea Reims-Soissous și alta la Sud de Chalons, spre Vitry, le Français.

Masa dinspre Reims, tare de 4—500.000 oameni, sunt forțele ce francezii au adunat, spre a se opune invazieĭ din Belgia, carĭ au primit bătălia dela Charleroi, cu o inferioritate numerică vădită, căcĭ celor 500.000 de francezĭ, germaniĭ au opus 900.000.

Neapărat că nu se știe nimic asupra planuluĭ de operație francez. Se poate presupune însă 3 ipoteze:

a) Francezii să tacă cu grosul forțelor lor, armatele de pivot germane, în direcțiunea Montmedy, acțiune îndrăzneață, dar care dacă ar reuși, ar da francezilor un avantaj strategic enorm.

b) Profitând de cetatea Parisuluĭ, ca pivot strategic, a căreĭ acțiune se întinde pe un diametru de 50—60 km., să execute un atac de flanc contra extremeĭ drepte germane.

c) Să se retragă pe linia Loire-Langres-Belfort, adăstând momentul favorabil să atace pe germaniĭ, când eĭ vor fi slăbiți de trupele cu carĭ vor ataca Parisul.

Din aceste treĭ ipoteze, alegerea uneia sau a celeilalte, depinde de forțele de carĭ dispun francezii, și maĭ ales de moralul lor.

Pe frontul de est. Luptele armatelor ruseștĭ din Pomerania par a avea oarecare succes. Armatele ruseștĭ asediază Königsbergul și naintează spre Vistula inferioară, pe care însă se svonește că au trecut-o.

Grupul de forțe ruseștĭ, ce operează în direcțiunea Posen-Breslau, se zice că a suferit o mare înfrângere. Urmările acestuĭ eșec nu vor avea consecințe marĭ, căcĭ germaniĭ nu au destule forțe, pentru a profita de victoria lor.

Pe frontul galițian se semnalează o mare bătălie, pe care grosul forțelor ruseștĭ o dau pe frontul Lemberg-Tarnopol, cu oarecare șanse de succes.

La aripa dreaptă a acestuĭ grup de forțe, se zice că austriacii câștigă teren spre Lubliu. Această acțiune austriacă e motivată de două considerațiuni:

A tăia forțele ruseștĭ de liniile ferate dela Brest-Litowsk și Varșoviа, care le sunt de un prețios ajutor din punctul de vedere al aprovizionăreĭ. Și apoĭ, o ofensivă reușită în această direcțiune, Lublin-Varșovia, poate neliniști armatele ruseștĭ din Pomerania și întârzia acțiunea lor, contra trupelor germane din această regiune, trupe ce nu pot fi ajutate, până ce situația nu va fi complet limpezită în Franța.

Telegramele maĭ anunță că extrema stângă rusă, comandată de generalul Radko-Demetrief a intrat în Bucovina și a ocupat chiar Cernăuțiĭ.

Acțiunea acesteĭ armate până acum, cu tot succesul eĭ, aduce maĭ mult un câștig moral, decât un efect strategic important.

Această armată sau se va opri pe loc, mulțumindu-se numaĭ cu ocuparea Bucovineĭ și a regiuneĭ dimprejur, până ce grosul forțelor ruse va învinge rezistența din Galiția, sau va înainta în flancul armateĭ austriace spre Lemberg, acțiune depărtată și fără rezultat imediat.

N.

LA HOTAR!

(Cuvinte pentru marș)

Soldat, auzĭ alarma,
Auzĭ alarma iar!
Ridică-te, ia arma,
Pornește la hotar!
Al țării glas de mamă
Răsună 'n lung și 'n lat:
Când patria te cheamă
Ia arma 'n mâinĭ, soldat!

Soldat!... Nimic în lume
Nu-ĭ maĭ măreț, maĭ drag,
Ca țara și-al eĭ nume,
Ca oastea și-al eĭ steag.
Când larma de fanfară
Semnalul va ți dat,
Să vĭĭ cu 'ntreaga țară
Sub steag, viteaz soldat!

Soldat! Scrutează zarea
Spre Prut și spre Carpați,
Spre Dunăre și Marea,
Spre scumpiĭ noștrĭ frați.
Hotarul Românieĭ
E mult maĭ depărtat:
Ca să-l zărești, ia arma,
Arma la ochiŭ, soldat!

Soldat! De vor străinĭ,
Vrem pace atuncĭ și noĭ,
Dar de ne 'mpung, ca spinĭ,
Eĭ bine, vrem război!
Apasă patul armeĭ
Pe umărul tău lat
Și 'n mijlocul alarmeĭ
Țintește drept, soldat!

Soldat! E lupta sfântă,
Iar tu ostaș dibaciu
Fiĭ gata: ochiĭ țintă
Și mâna pe trăgaciŭ.
Răsune de la Istru
La Pindul depărtat,
Audă Tisa, Nistru!
Dă foc, viteaz soldat!

Soldat! Și-atuncĭ în zare,
Prin fum, prin dungĭ de foc,
Ca 'n vis vĭĭ ți apare
Tot neamul la un loc.
Curând va trece valul
Și vom vedea 'ntrupat
Aevea idealul.
Lovește 'n plin, soldat!

C. Z. Buzdugan

Soldați indieni în drum spre Egipt

Roma, 20 (sosită 22) — **Ziarele primesc din Neapoli știrĭ că, călătorĭ sosiți acolo din Egipt povestesc cum că la Alexandria aŭ sosit 25 de miĭ de soldați indieni și că se așteaptă alțĭ 50 de miĭ. (A. T. I.)**

TURCII INCEARCA SA TREACA TRUPE IN EGIPT

Roma, 20 (sosită 22). — **In urma concentrăreĭ de trupe turcești în Palestina de sud cu scopul de a trece în Egipt, o escadră engleză a sosit la Iaffa. (A. T. I.)**

RAZBOIUL EUROPEAN

FRANCEZI RĂNIȚI IN TABĂRA DIN MUNSTER

Pe frontul occidental

Cavaleria germană în fața Parisului

Berlin, 22. — **In Franța armata germană este la 80 klm. depărtare de Paris, unde comandantul militar a somat populațiunea să părăsească orașul.**

Fostul ministru de externe Pichon cere prin ziarul „Petit Parisien", ca câteva sute de miĭ de japonezĭ să vie în ajutor.

*

***Berlin, 22.* — De la marele cartier general se anunță cum că cavaleria armateĭ generalului von Kluck a ajuns în fața Parisuluĭ.**

Manifestul guvernului francez către națiune

Paris, 20 (sosită 22) ora 11.26 seara. *Președintele Republicei și guvernul aŭ decis să adreseze țăreĭ manifestul următor:*

Francezĭ, de maĭ multe săptămânĭ aŭ loc lupte crâncene între vitezele noastre trupe și armata inamică. Vitejia soldaților noștrĭ le-a adus în maĭ multe puncte avantaje însemnate, însă la nord împingerea forțelor germane ne-a constrâns să ne tragem. Această situațiune impune Președinteluĭ Republicei și guvernului o hotărîre dureroasă. Spre a veghia la salvarea națională, puterile publice aŭ datoria de a se depărta pentru un moment de orașul Paris. Sub comanda șefuluĭ eminent, armata franceză, plină de curagiŭ va apăra în contra năvălitorilor capitala și patriotica eĭ populațiune. Dar războiul trebue să urmeze în același timp pe restul teritoriuluĭ.

Fără de pace și de răgaz, fără oprire orĭ slăbiciune ca va continua lupta sfântă pentru onoarea națiuniĭ și reparațiunea dreptuluĭ violat. Nicĭ una din armatele noastre nu e vătămată; dacă vreuna din armatele noastre a suferit perderĭ prea simțitoare, ele aŭ fost de îndată acoperite de câtre depozite și chemarea recrutilor ne asigură pentru mâine nouĭ resurse de bărbațĭ și de energiĭ. A dăinui și a lupta, acesta trebue să fie cuvântul de ordine al armatelor aliate engleză-rusă belgiană franceză. A dăinui și a lupta, în vreme ce pe mare englezii ne ajută a tăia comunicațiunile inamicilor noștrĭ cu lumea: a dăinui și a lupta în vreme ce rușiĭ urmează a înainta spre a duce în inima imperiuluĭ Germanieĭ o lovitură decisivă.

Guvernuluĭ Republicei îĭ aparține a dirija această rezistență îndărătnică. Pretutindeni francezii se vor ridica pentru independență, dar spre a da luptei formidabile tot avântul și eficacitatea este de neapărată nevoe ca guvernul să rămâe liber să lucreze. La cererea autorității militare, guvernul își transportă pentru moment reședința pe un punct al teritoriuluĭ unde să poată rămânea în legături statornice cu restul țăreĭ. Dânsul invită pe membriĭ parlamentuluĭ să nu se depărteze de el, spre a putea forma cu colegiĭ legătura unității naționale.

Guvernul nu părăsește orașul de cât după ce i-a asigurat apărarea și o tabără întărită prin toate mijloacele ce'ĭ sunt în putere. El știe că n'are trebuință să recomande admirabileĭ populațiuni pariziene liniștea, hotărîrea, sângele rece; ea arată în fiece zi că este la înălțimea celor maĭ marĭ datoriĭ.

Un aeroplan german aruncă bombe peste Belfort

Petrograd, 22. — **Un aeroplan german a aruncat bombe peste Belfort fără a face stricăciuni importante. (Westnik). (A. R.)**

Germanii au bombardat Malines

Petrograd, 22. — **Germaniĭ aŭ bombardat două ore Malines, causând teribile stricăciuni. Din fericire maĭ multe tezaure de artă aŭ putut fi salvate; între altele două pânze de Rubens. (Westnik) (A. R.)**

Lupta continuă la Belfort

Roma, 20 (sosită 22). — Bombele artilerieĭ continuă să cadă asupra Belfort-uluĭ.

Germaniĭ ar ocupa pozițiuni la nord de Giromagny, cu scopul de a domina drumul de fer care duce la Epinal.

Francezii s'aŭ concentrat lângă frontiera dinspre Elveția. (A. T. I.).

Kronprințul cere ajutoare

Roma, 20 (sosită 22). — **Se crede că prințul moștenitor german a cerut ajutoare dela armata care operează în Alsacia, pentru a'și continua acțiunea.**

Prințul moștenitor al Bavarieĭ și generalul Heeringen aŭ întâmpinat rezistență în Lorena, unde francezii se sprijină pe fortificațiunile moderne dela Verdun, Toul și Epinal. (A.T.I.)

***

Francezĭ, să fim demni de aceste împrejurări tragice; vom câștiga victoria! o vom câștiga prin voința neobosită, prin răbdare, prin tenacitate. O națiune care nu vrea să piară și care spre a trăi nu se dă înapoĭ nicĭ în fața suferințeĭ, nicĭ în fața jertfelor, este sigură că va învinge.

Urmează semnăturile d-luĭ Poincaré și ale tutulor miniștrilor. (A. R.).

Apărarea Parisului

Petrograd, 22. — **Guvernatorul militar al Parisuluĭ a anunțat populațiunea că este însărcinat a apăra capitala până la cea din urmă extremitate.**

Unul dintre aeroplanele ce sburaŭ deasupra Parisuluĭ a fost doborât la Champagney: doĭ aviatorĭ aŭ fost uciși. (Westnik) (A. R.)

*

Milan, 22. — *Centrul defensiv al armateĭ franceze e situat pe teritoriul Morvan, între Dijon și Nevers. Valea Oiseĭ este acum deschisă. Presa este unanimă a crede că câmpul întărit al Parisuluĭ nu va putea dura multă vreme. (Agenția Wolff).*

*

Viena, 22. — „Neue Freie Presse" publică telegrame primite la Berlin din Roma și Elveția, în carĭ se spune că populațiunea Parisuluĭ este turburată și plină de temere.

Ziarele comentează cu mulțumire știrea statuluĭ major german despre serviciile aduse la Givet și Namur de bateriile cu motor de proveniență austriacă. (A. R.).

Englezii și francezii

întrebuințează gloanțe Dum-Dum

- Din sorginte oficială germană -

Berlin, 20 (întârziată). — **Din cartierul general s'a primit următoarea comunicare oficială:**

S'aŭ preluat de la francezĭ și englezĭ prizonierĭ miĭ de cartușe de infanterie cu ascuțișul proiectiluluĭ adânc scobit, purtând în parte pe împachetare încă stampila fabriceĭ. S'a constatat deci fabricarea mașinală a acestor cartușe în mod ce exclude orice dubiu. Cartușele aŭ fost furnizate trupelor de către administrația războiuluĭ în această formă. Ofițerii englezĭ aŭ declarat pe cuvântul lor de onoare, că și lor li s'a furnizat astfel de munițiune. Rănile soldaților noștrĭ arată efectul distrugător al acestor proectile „Dum-Dum". Anglia și Franța se serveau deci, contrar oricărui drept internațional și contrar stipulațiunilor de la Haga, de mijloace ce desfid orice civilizațiune, pe când în armata germană nu s'a făcut uz de proectilul „Dum-Dum".

Nimicirea vaporuluĭ german „Kaiser Wilhelm der Grosse" de către crucișătorĭ englezĭ în apele spaniole constitue de asemenea o nepăsare completă față de tratatele internaționale.

Astăzĭ fiind aniversarea luăreĭ Sedanuluĭ aŭ avut loc maĭ manifestări a populațiuneĭ Berlinuluĭ. In mijlocul unuĭ mare entuziasm aŭ sosit numeroase tunurĭ și mitraliere ruseștĭ, belgiene și franceze, carĭ aŭ fost așezate pe bulevardul „Unter den Linden".

Anunțarea marșuluĭ armateĭ ruseștĭ spre Berlin a causat aceĭ mare ilaritate.

In aceste momente nu se maĭ află nicĭ o trupă maĭ mare inamică pe pământul german.

Zilnic sosesc rapoarte înspăimântătoare despre purtarea barbară a rușilor în Prusia Orientală —ceea ce nu este de mirat —și a francezilor în Alsacia, unde numeroase persoane, în special femeĭ și copiĭ, aŭ fost luați ostateci de soldați. Purtarea soldaților francezĭ poate fi calificată de „barbară" și se explică prin îndârjirea trupelor din causa înfrângerilor necontenite și primireĭ neașteptate în Alsacia.

Ziarele londoneze „Chronicle" și „Times" relevă faptul, că retragerea englezilor a devenit necesară din causa înfrângerilor franceze. Chiar și rapoartele franceze ale agențieĭ „Reuter" nu maĭ neagă nimic. Este de observat în mod special, că în Franța vânzarea ziarelor engleze a fost interzisă, din causa criticilor ce se aduc comandamentuluĭ armateĭ franceze. Ziarul „Star" din Londra anunță din Paris, că acolo băncile aŭ fost închise. Se exercitează o cenzură strictă a presei suprimându-se rapoartele relative la războiu. La Paris populațiunea este iritată, din causa repetatelor evoluțiuni ale aviatorilor germani deasupra orașuluĭ.

Dela cartierul general a sosit comunicarea oficială, că grupa centrală a armateĭ franceze, aproximativ 10 corpuri de armată, a fost bătută în ziua de 1 Septembrie stil nou, între Reims și Verdun de trupele noastre. Urmărirea a continuat astăzĭ. Eșirea francezilor din Verdun a fost respinsă.

— Știrile inamice privitoare la orașul Louvain sunt neexacte. Monumentele de artă au fost cruțate după posibilitate. Precum rezultă din rapoartele olandeze, palatul primărieĭ a rămas neatins. Biserica Sf. Petru a fost oarecum deteriorată. Insă poate fi renovată. Muzeurile de artă și tablourile orașuluĭ sunt toate neatinse.

Intăririle din nordul Franței în mâinile germanilor

Berlin, 22. — **Statul major german comunică: cu ocazia luăreĭ fortuluĭ Givet situat între stâncĭ precum și în lupta dimprejurul Namuruluĭ bateriile de mortiere pe motoare, trimise de austriacĭ, s'aŭ dovedit excelente prin mobilitate, siguranță de tir și efect. Ele ne-au fost de mare ajutor. Fortărețele Les Ayrelles, Condé, Losère și Laon aŭ fost luate fără luptă. Toate întăriturile din nordul Franței se află acum în mâinile noastre. Atacul Reims-luĭ a fost început. Cavaleria armateĭ generaluluĭ luĭ von Kluck face recunoașteri până la Paris.**

Armata de vest a trecut râul Aisne, continuând marșul în spre Marne, care a fost deja ajuns de avantgarde.

Armatele inamice aflătoare în fața armatelor generalilor von Kluck, von Buelow, von Hausen și a ducelui de Württemberg se retrag în dosul Marneĭ.

Inamicul din fața armateĭ principelui de Coroană german opunând rezistență bazat pe cetatea Verdun a fost respins în spre sud.

In fața armatelor principelui de Coroană al Bavarieĭ și generaluluĭ von Heeringen în Lorena franceză se maĭ află numeroase forțe inamice în pozițiuni fortificate. In Alsacia de sus micĭ detașamente germane și franceze dau lupte.

Pe câmpul de operație dela Est trupele generaluluĭ von Hindenburg culeg fructele victorieĭ lor. Numărul prizonierilor crește zilnic. Până acum s'aŭ făcut 90.000 de prizonierĭ. Nu se poate încă spune câte tunurĭ și alte trofee se maĭ află în pădurile și mlaștinile dela fața locului. După cum se pare s'au făcut prizonierĭ treĭ generalĭ comandanțĭ de corp, au doĭ cum se spunea la început. După știrĭ ruseștĭ comandantul suprem al armateĭ ruse e mort.

***

Pe frontul oriental

Victoriile germane

Berlin, 22. — **Victoriile germane sunt fără pereche. Armata rusă de Narew a fost complect zdrobită. După cele din urmă stabiliri, numărul prizonierilor se urcă la 70 miĭ oameni. Toate piesele de artilerie a 4 corpurĭ de armată ruseștĭ aŭ fost capturate.**

La această luptă aŭ participat 6 corpurĭ de armată ruseștĭ, dintre carĭ un corp și jumătate a scăpat prin fugă.

Armata rusă de nord, care opera pe granița de est a Prusieĭ orientale, se retrage în urma dezastruluĭ armateĭ de Narew.

RUȘII RESPINȘI INTRE LUBLIN ȘI CHOLM

Roma, 20 (sosită 22). — Armata rusă ar fi întâmpinat rezistență din partea austriacilor. Aripa stângă a armatei austro-ungare ar continua să respingă armata occidentală rusă în regiunea mlaștinilor dela Lublin și Cholm.

După știrĭ din Cracovia, armata austro-ungară ar avea o poziție favorabilă pe teritoriul cuprins între Vistula și Nistru. (A. T. I.)

România în fața Europei

IERI

de **profesorul N. BASILESCU**
dela Universitatea din București
Deputat

In aceste momente grave, în care soarta atâtor popoare,—*și a noastră*,—se hotărește pe atâtea câmpurĭ de bătălie, nu este fără interes să ne reculegem, să ne dăm bine seama, de ce am fost, de ce suntem, — *și de ce trebue să fim!*

Până la războiul ruso-turc din 1828, țările române erau, pur și simplu, provinciĭ turcești, guvernate de principi trimiși de Sultan dintre fanarioții din Constantinopol: urmele de fala lor trecută, de autonomia lor, să maĭ găsească numaĭ în hrisoave,— în fapt lanțurile servitudinei apăsau greu pe grumajiĭ lor.

In tratatul de pace intervenit, după acest război, între Rusia și Turcia, la Adrianopol, Rusia, *pentru întâia oară*, sustrase țările române de sub jugul turcesc,— purtându-se garantă pentru neatârnarea lor.

După un secol și jumătate, Românii redobândiră în fine, dreptul de a'și alege Domnĭ românĭ.

Prima organizațiune politică și civilă, țările române o dobândiră dela Rusia, prin întocmirea *Regulamentelor Organice*, care dacă nu aŭ fost maĭ liberale, vina a fost a boerilor românĭ, însărcinați cu alcătuirea lor, — împotriva reactionarismuluĭ, cărora luptă cu desnădejde generalul rus Kiseleff.

Dar, suxeranitatea Turcieĭ tot apăsa greŭ asupra Țărilor Române: pentru a le sustrage complect, Francia și Rusia, de acord cu Anglia și cu Piemontul, reușesc a pune, prin Tractatul din Paris, din 1856, sub garanția Europeĭ colective, autonomia și neutralitatea lor: singurii dușmanĭ aĭ lor — atunci, — aŭ fost Turcia și Austria.

Incă din 1858 s'ar fi putut înfăptui Unirea Principatelor fără opoziținea ireductibilă a Austrieĭ: Austria, care ocupase Oltenia, care ar fi voit să ocupe toată Valahia, care se retrase din ele în contra voinței eĭ, continuă a hrăni: speranța de a le cotropi într'o zi, una câte una fiind desbinate, — si teama de a nu o maĭ putea face, când ele vor fi unite.

Lovitura de cutit ce Țările Române, cu asentimentul Franciei și Rusieĭ, aŭ dat în 1859, tractatelor din 1856 și 1858, ce menționeaŭ separațiunea lor, — face să tresară de mânie Austria, — dar, cu toate protestările eĭ. Unirea fu făcută, — și Turcia însăși fu silită s'o recunoască: Austria fu cea din urmă care a luat act de ea.

Speculând situațiunea noastră de Stat vasal al Turcieĭ, căruia tractatele politice și comerciale încheiate de aceasta i-ar fi putut fi oposabile, Austria — devenită Austro-Ungaria prin constituirea dualismuluĭ din 1866, reușì să smulgă slăbiciuneĭ și lașităței noastre, tractatul de comerț din 1876, care fu pentru România începutul uneĭ nouĭ robiĭ, maĭ grea și maĭ dură decât aceia ce un veac și jumătate Țările Române îndurasera sub Turcĭ.

După 10 anĭ de lupte și de zvârcoliri, România, iarăși printr'un act de curagiŭ, denunță acest fatal tractat și nu se sfiĭ a intra în războĭ economic cu marea și semeața Monarhie austro-ungară.

In 1877—78, Rusia porni, din nouĭ, războiul sfânt pentru desrobirea celorlalțĭ creștinĭ rămași sub tirania otomană.

Ea făcu, fără să le înumere, jertfe de oameni și de banĭ, pentru acest sfânt scop: într'un moment hotărâtor, mica și tânăra Românie, fu chemată a interveni în acest războĭ uriaș și cu spada eĭ, ea decise soarta luĭ: pe câmpurile de bătălie ale Bulgarieĭ,— sub egida Cruceĭ, — s'a legat fraternitatea de arme și de sânge între Rusia și România.

Nu am tras din acest războĭ tot folosul moral și material, la care aveam dreptul: Istoria nepărtinitoare va judeca faptele și va împărți dreptatea.

In congresul de la Berlin,—dușmanul nostru cel maĭ aprig, a fost vecina noastră monarhie. Austro-Ungaria: Austro-Ungaria ne-a urmărit cu dușmănia eĭ, în totdeauna,—precum ea urmărește azĭ pe nenorocita Serbie, — pentru că ea nu voește să aibă la granițele eĭ regate puternice, ci sateliți lesne de desființat sau de înghițit, după împrejurări și interesele eĭ.

Tractatul de la Berlin, încheiat sub egida Germanieĭ, și a marelui sĕŭ cancelar, Bismark, este cea maĭ sfruntată denegare de dreptate și de omenie față de un popor mic, dar viteaz, care prin bravura luĭ uimise lumea întreagă.

România s'a supus cu resemnațiune la odiosul act de samavolnicie, de violență, ce Europa comitea față de ea, dictându-i legile eĭ interioare.

Dar, rămânea încă României un mijloc de salvare de robia economică a Austro-Ungarieĭ: Dunărea.

Barată către Nord și către Vest, — productele eĭ și vitele eĭ, — respinse la granița austriacă, — puteaŭ lua calea Dunăreĭ și se duce departe, în lumea largă: trebuia cu orice preț bara și acest drum și atuncĭ Austro-Ungaria se gândi la acel atentat monstruos de a pune mâna pe bătrânul Danubiu și de a-l guverna, — de pe propriul nostru teritoriu, de la Porțile de fer și până la gurile luĭ: dacă acest atentat ar fi izbutit, România era pierdută, — ca cădea în soarta sărmaneĭ Serbiĭ, prizonieră vecinică a Austrieĭ.

A trebuit o luptă disperată, pentru ca România să scape din ghiarele vulturuluĭ austro-ungar.

In fine, după o expectativă desonorantă și ucigătoare, în decursul războiuluĭ balcanic, Opiniunea publică forță mâna guvernuluĭ, — și România intervenì cu energie în conflictul balcanic.

Acest războĭ, pe care România l'a câștigat cu iuțeala fulgerătoare a armateĭ sale, a costat-o, direct și indirect, peste un miliard de leĭ și peste 7.000 de copiĭ.

Cine ne-a împedecat să tragem dintr'însul toate roadele morale și materiale la care noĭ aveam dreptul?

Cine ne-a împedicat să intrăm în Sofia?

Cine ne-a împedicat să luăm Rusciuk-Varna și Vidinul?

Cine ne-a împedicat să radem, — pe cât timp le aveam în mână — fortificațiile de pe Dunăre și cele din Șumla și Varna, — vecinic amenințătoare pentru noi?

Cine a cerut cu semeție revizuirea Tratatuluĭ din București?

Austro-Ungaria, — și Austro-Ungaria singură!

Cine ne-a ajutat și ne-a încurajat în acest grav moment?

Rusia și Francia.

Dar, în fine, sunt 48 de anĭ de la întemeierea Dualismuluĭ austro-maghiar, de când asistăm cu o cumplită durere la martirul fraților noștrĭ din Ardeal: glasul lor a fost înăbușit de grosimea zidurilor temnițelor. —iar lacrămile noastre, — neputincioase, — s'aŭ închegat pe obrajiĭ noștrĭ plesniți de rușine, — de a nu le putea veni într'ajutor.

Eĭ! da, azĭ, — Ungurii permit românilor să poarte la piept, lor tricolorul român, *național*, — să lupte cu eĭ în frunte, — să cânte doinele lor, — și chiar să tune, acel falnic *„Deșteaptă te Române"*, ce până eriĭ îi umplea de mânie și de groază: dar, mâine, — după ce vor trece gârla, după ce ceĭ maĭ falnicĭ fiiĭ ai Românimeĭ de dincolo. — *întâĭ deauna aruncați ceĭ dintâĭ în joc!* — vor fi căzut, eĭ vor uita din nouĭ, — făgăduelile lor și ura și persecutiunile vor începe și cu maĭ multă cruzime și cu maĭ multă semeție: nu aŭ luptat care României cu acelașĭ vițeje la Solferino, la Magenta, la Custoza? De ce s'a uitat așa de repede devotamentul și abnegațiunea lor?

Iată bilanțul zileĭ de eriĭ, al Comptuluĭ Românieĭ față de Marile Puteri europene, azĭ în războĭ!

***

„UNIVERSUL" în Dobrogea Nouă

BAZARGIC

Injunghiere

In ziua de 19 August, băiatul Iordan Dumitru Șerbeschi din satul Eziheĭ a fost bătut și injunghiat de către locuitorul Ivan Ivanof din orașul Bazargic pentru că l'a prins cu oile în bostanul sĕŭ. Cazul se cercetează.

Prinderea unuĭ spărgător evadat

Turcul Somer Sadula, arestat ca suspect de poliția Bazargic, a evadat în noaptea de 11 August. Fiind urmărit de jandarmerie, a fost prins în com. Eniĭgea de jandarmul sergent C. Pănzaru.

Din cercetările făcute de poliție s'a constatat că numitul este un periculos spărgător: până acum s'a constatat că a făcut o spargere în comuna Arumtlia la Petre Totep de unde a furat 3 galbenĭ marĭ austriacĭ, 4 ruble turcești și alte obiecte care s'aŭ găsit și s'au restituit păgubașuluĭ; la Teche-Kioĭ a făcut altă spargere furând 1 salbă cu 26 piese de aur și o te 32 piese de aur turcești; la Suiiunciuc asemenĭ. Se cercetează dacă maĭ are la activul sĕŭ și alte fapte.

Dela poliție

D. G. Bogdan, subinspector al polițiilor din țară, a inspectat cazarma de sergenți și în urmă poliția, rămânând pe deplin mulțumit de modu cum se conduce acest ofițiu de d. poliță Al. Ionescu. Asemenea a adus laude d-luĭ director și tuturor ofițerilor de poliție de al căror serviciu a rămas mulțumit.

— D. poliță Al. Ionescu și d. Gh. Dragomir, șeful siguranței, aŭ fost fost decorați cu crucea „Serviciului credincios" cl. I.

Școlare

D. V. Stroescu, revizor școlar, a luat măsurĭ ca înscrierile pentru școlile primare din orașul Bazargic să se facă dela 25—30 August.

Inscrierile pentru școala n-rul 1 se fac de d. director G. Tașcă, iar pentru școala n-rul 2 de d-na Eliza Șerbănescu la școala n-rul 3.